

## **Een speciale ochtend: thuis nabij onderwijs voor zoveel mogelijk kinderen**

Kennismaken met de scholen voor speciaal (basis)onderwijs, elkaar ontmoeten, het ondersteuningsplan van het Samenwerkingsverband in een notendop en vooral een goed gesprek over hoe we alle leerlingen goed onderwijs kunnen bieden. Het liefst op een plek dichtbij waar ze wonen. Daar was de bijeenkomst 'Wat kan wel? Waarom niet?' voor bedoeld. Terugkijkend op de ochtend van 25 oktober kunnen we zeggen dat dit geslaagd is. Zijn we daarmee klaar? Nog lang niet!

### **Samen weten we meer**

De scholen voor speciaal onderwijs in de regio Maastricht Heuvelland organiseerden de bijeenkomst voor hun collega's in het reguliere basisonderwijs. Het Samenwerkingsverband sloot bij het initiatief aan. De meer dan honderd aanmeldingen bevestigden inderdaad de behoefte aan informatie en meer samenwerking.

Na het openingswoord en een aantal korte presentaties over de eigen school door Diana Paulissen (CSN SO en VSO), Christa Somers (SBO Bernardus) en Ravian Close (SBO De Talententuin) nam Doreen Kersemakers van het Samenwerkingsverband het stokje over. Zij praatte de groep bij over de werkwijze rondom de TLV aanvragen, ontwikkelingen in het speciaal (basis)onderwijs in onze regio en de cijfers die erbij horen.

Dat vormde meteen het bruggetje naar de rest van het programma. Want er ligt namelijk een kans en een opdracht: wat kunnen we doen om leerlingen vanuit het speciaal (basis)onderwijs terug te laten stromen naar een reguliere school? Bekijken we die optie wel voldoende? En realiseren we ons dat er een hele groep kinderen (vanuit onder- en zij-instroom) is die de reguliere basisschool niet zien? Hoe kunnen we kinderen uit deze groep een plekje in bieden op een school dichtbij huis? Zodat ze niet rechtstreeks instromen in het speciaal (basis)onderwijs.

### **Dit kunnen we beter**

Gaat het dan heel slecht? Niet persé, het kan wel beter. De instroom vanaf de basisscholen is de afgelopen jaren gedaald tot 30% van de totale instroom in het gespecialiseerde onderwijs. De onderinstroom van kinderen tussen 4 en 6 jaar die starten op een school voor speciaal (basis)onderwijs blijft onverminderd hoog (30%) maar is stabiel. De zij-instroom stijgt (40%). Dit betekent dus concreet dat 70% van de totale instroom in gespecialiseerde onderwijsvoorzieningen nooit een basisschool bezocht heeft. Het zou goed zijn om samen op zoek te gaan naar mogelijkheden om ook deze kinderen een kansrijke start in de basisschool te laten maken.

Is het doel dan om zo min mogelijk kinderen naar speciaal onderwijs te laten gaan? Gaan we het speciaal onderwijs opheffen? Zeker niet, het doel is erop gericht om elke kind zoveel mogelijk naar school te laten gaan dichtbij waar het woont. Dat we het de kansen bieden die het verdient binnen regulier onderwijs waar dat kan, speciaal waar het moet en terug naar regulier zodra dit mogelijk is.

Op dat gebied is nog werk te verzetten. Het proces dat is uitgeschreven over hoe een kind van regulier naar speciaal onderwijs kan gaan is grotendeels bekend. Ook de weg terug is beschreven maar staat veel minder helder op het netvlies. Daarnaast gebeurt het 'vasthouden' van leerlingen en ouders die van een reguliere school naar speciaal (basis)onderwijs gaan nog maar weinig. Terwijl juist die verbinding en betrokkenheid de deur openhoudt om terug te keren.

### **Verwachtingen en zorgen**

De tweede helft van de ochtend werd gestart met een aantal pittige stellingen waar al snel bleek dat het zo zwart-wit niet is. Een prima start om vervolgens in kleinere groepjes een zogenaamd canvas te vullen met als centrale vraag 'Wat kan wel? Waarom niet?'. Tot slot was er tijd voor reflectie en het

uitspreken van verwachtingen en zorgen. Gaat het ons lukken? Hoe krijgen we het anders georganiseerd? Hoe zorgen we ervoor dat het welbevinden van het kind niet in gedrang komt? Goede communicatie werd als heel belangrijk benoemd. Wat is dat dan en hoe organiseren we dat? Kortom genoeg input voor de vervolgbijeenkomst die gepland staat voorlopig gepland op 18 februari 2014. In de tussentijd is er door deze bijeenkomst al meer verbinding ontstaan en de kennis weer aangevuld; allebei ingrediënten voor een succesvolle samenwerking.